

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

STANOVISKO EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY

zo 4. augusta 2005

**na žiadosť Národnej banky Slovenska k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon
č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov a o zmene
a doplnení niektorých zákonov
(CON/2005/26)**

1. Európska centrálna banka (ECB) prijala 20. júna 2005 žiadosť Národnej banky Slovenska (NBS) o stanovisko k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“).
2. Právomoc ECB vydať stanovisko je založená na článku 2 ods. 1 prvej a tretej zarážke rozhodnutia Rady 98/415/ES z 29. júna 1998 o poradení sa s Európskou centrálnou bankou vnútroštátnymi orgánmi ohľadom návrhu právnych predpisov¹, nakoľko návrh zákona obsahuje ustanovenia týkajúce sa záležitostí meny a národnej centrálnaj banky (NCB). V súlade s článkom 17.5 prvou vetou rokovacieho poriadku Európskej centrálnaj banky Rada guvernérov prijala toto stanovisko.
3. Podľa všeobecnej časti predkladacej správy, ktorá je priložená k návrhu zákona, hlavným cieľom návrhu zákona je zohľadniť zmenu pôsobnosti NBS v súvislosti s výkonom integrovaného dohľadu celého finančného trhu v Slovenskej republike. Tento cieľ sa má dosiahnuť predovšetkým zmenou a doplnením zákona č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o NBS“). V tejto súvislosti sa pripomína, že v roku 2004 sa s ECB uskutočnila konzultácia a ECB prijala stanovisko k prechodu zodpovednosti za výkon dohľadu nad nebankovým finančným sektorom (v oblasti kapitálového trhu, poisťovníctva a dôchodkového sporenia) z Úradu pre finančný trh na NBS od 1. januára 2006². Návrh zákona ďalej obsahuje rôzne (v niektorých prípadoch prepracované) ustanovenia zákona o NBS, ktoré sa týkajú okrem iného: (i) predkladania periodických správ o menovom vývoji Národnou bankou Slovenska Národnej rade Slovenskej republiky (ďalej len „Národná rada SR“), (ii) ustanovenia NBS za slovenské národné centrum pre analýzu a monitorovanie falšovaných eurobankoviek a euromincí, (iii) uskutočňovania obchodov na voľnom trhu a kolateralizácie úverových obchodov Národnou bankou Slovenska, (iv) výkonu úloh fiškálneho agenta Národnou bankou Slovenska pre Slovenskú republiku a (v) niektorých počiatočných príprav na budúce zavedenie eura ako meny Slovenskej republiky.

---

¹ Ú. v. ES L 189, 3. 7. 1998, s. 42.

² Pozri stanovisko ECB CON/2004/31 z 22. septembra 2004 na žiadosť Národnej banky Slovenska k návrhu zákona o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

4. Na základe terajších ustanovení slovenského práva má NBS za úlohu vykonávať dohľad nad bezpečným fungovaním bankového systému a prispievať k stabilite finančného systému ako celku. V súlade s rozšírením zodpovednosti NBS za výkon dohľadu sa v návrhu zákona ustanovuje, že NBS bude v oblasti finančného trhu prispievať k stabilite finančného systému ako celku, ako aj k bezpečnému a zdravému fungovaniu finančného trhu v záujme udržiavania dôveryhodnosti finančného trhu, ochrany klientov a rešpektovania pravidiel hospodárskej súťaže. Ako sa uvádza v ods. 10 stanoviska ECB CON/2004/31, ECB „uprednostňuje, aby sa v rámci právomocí v oblasti dohľadu jasne rozlišovalo medzi dvomi cieľmi: finančnou stabilitou a ochranou investorov“. ECB preto víta tieto ustanovenia návrhu zákona, ktorými sa adekvátne vyvažujú povinnosti NBS na makro- a mikroobozretnostnej úrovni v oblasti finančnej stability a ochrany investorov.
5. ECB berie na vedomie, že v návrhu zákona sa ďalej upravuje pôsobnosť a zloženie Bankovej rady NBS (ďalej len „banková rada“), zvýšenie počtu členov bankovej rady z ôsmich na jedenásť s cieľom širšieho zastúpenia odborníkov z oblasti dohľadu nad kapitálovým trhom, poisťovníctvom a dôchodkovým sporením a rozšírenia pôsobnosti bankovej rady o dohľad a reguláciu finančného trhu Slovenskej republiky.
6. Návrh zákona mení článok 3 zákona o NBS, ktorý sa týka predkladania polročných a ročných správ o menovom vývoji Národnou bankou Slovenska Národnej rade SR. ECB vychádza z toho, že tieto správy sa predkladajú Národnej rade SR len na informačné účely, pričom ich prerokovanie³ Národnou radou SR neznamena, že sa vyžaduje, aby Národná rada SR tieto správy prijala alebo schválila.
7. ECB berie na vedomie, že podľa návrhu zákona sa v § 7 ods. 9 zákona o NBS ustanoví, že ak článok 14.2 Štatútu Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky neustanovuje inak, člena bankovej rady možno z jeho funkcie odvolať len v prípade, ak a) bol právoplatným rozsudkom súdu odsúdený za úmyselný trestný čin, b) prestal spĺňať predpoklady na výkon funkcie člena bankovej rady, alebo c) začal vykonávať funkciu, povolanie, zamestnanie alebo činnosť, ktorá je nezlučiteľná s funkciou člena bankovej rady, alebo ak inak porušil ustanovenia zákona o NBS upravujúce rozpor záujmov.
8. Ako sa uvádza na strane 28 Konvergenčnej správy ECB z roku 2004, „[š]tatút NCB musí zaručovať, že guvernéra nemožno odvolať z dôvodov iných ako tých, ktoré ustanovuje článok 14.2 Štatútu. [...] Štatút NCB by mal obsahovať buď dôvody na odvolanie, ktoré by boli zlučiteľné s dôvodmi, ktoré ustanovuje článok 14.2 Štatútu, alebo by nemal stanovovať nijaké dôvody na odvolanie, pretože článok 14.2 je použiteľný priamo.“ V správe sa ďalej uvádza, že „[p]ersonálna nezávislosť by bola ohrozená, ak by sa pravidlá pre zabezpečenie dĺžky funkčného obdobia guvernérov nevzťahovali aj na ostatných členov rozhodovacích orgánov NCB zapojených do úloh súvisiacich s ESCB. Viaceré ustanovenia Zmluvy a Štatútu vyžadujú porovnateľné zabezpečenie dĺžky funkčného obdobia. Článok 14.2 Štatútu neobmedzuje zabezpečenie dĺžky funkčného

---

³ § 2 ods. 2 písm. ch) zákona č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

obdobia guvernérov, zároveň článok 108 Zmluvy a článok 7 Štatútu hovorí o ktorýchkoľvek členoch rozhodovacích orgánov NCB, a nie menovite o guvernéroch. Toto sa týka najmä situácie, kde guvernér je medzi svojimi kolegami *prvým medzi rovnými* a má rovnaké hlasovacie právo, alebo kde ostatní členovia orgánu môžu guvernéra zastupovať.“ ECB by preto dôrazne odporúčala, aby sa pri stanovení dôvodov na odvolanie člena bankovej rady odkazovalo na článok 14.2 štatútu.

9. ECB berie na vedomie aj ustanovenia návrhu zákona, podľa ktorých NBS bude plniť funkcie a úlohy národných centier pre analýzu a monitorovanie falšovaných eurobankoviek a eurominci⁴. V tejto súvislosti ECB poznamenáva, že táto osobitná úloha bola pridelená aj národným centrálnym bankám v niektorých iných členských štátoch.
10. Pokiaľ ide o uskutočňovanie obchodov na voľnom trhu a kolateralizáciu úverových obchodov centrálnej banky, ECB berie na vedomie, že NBS je v súčasnosti oprávnená iba od bánk nakupovať (alebo im predávať) zmenky splatné do šiestich mesiacov a štátne dlhopisy (alebo iné cenné papiere so štátnou zárukou), ktoré môže mať vo vlastníctve najviac jeden rok, a poskytnúť bankám úvery zabezpečené takýmito cennými papiermi. Na základe návrhu zákona bude NBS oprávnená obchodovať s bankami, zahraničnými bankami alebo inými finančnými inštitúciami s cennými papiermi vymedzenými NBS. NBS bude takisto oprávnená ako zábezpeky pri svojich úverových obchodoch prijímať majetkové hodnoty vymedzené NBS. ECB víta tento flexibilnejší zákonný rámec, ktorý je viac v súlade so zákonným rámcom upravujúcim operácie menovej politiky a vnútrodenné úverové operácie Eurosystemu. V tejto súvislosti sa poznamenáva, že v článku 18.1 štatútu sa ustanovuje, že NCB môžu obchodovať na finančných trhoch s pohľadávkami a ochodovateľnými cennými papiermi v rámci priamych promptných alebo termínovaných nákupov a predajov alebo dohodou o spätnej kúpe a uskutočňovať s nimi výpožičné alebo pôžičkové obchody a môžu uskutočňovať úverové operácie s úverovými inštitúciami a inými účastníkmi trhu, pričom sa požičiavanie zabezpečuje na základe primeraného kolaterálu.
11. ECB berie na vedomie, že návrh zákona mení a dopĺňa ustanovenia zákona o NBS, ktoré sa týkajú obchodov NBS so Slovenskou republikou. Návrh zákona predovšetkým ustanovuje, že NBS môže viesť účty Štátnej pokladnici a poskytovať ďalšie služby Štátnej pokladnici a Agentúre pre riadenie dlhu a likvidity a spolupracovať s nimi na základe podrobnejšej právnej úpravy stanovenej v osobitnom predpise, hlavne v zákone č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici o o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o Štátnej pokladnici“). V § 11 ods. 1 zákona o Štátnej pokladnici sa ustanovuje, že NBS vedie „jediný účet“ Štátnej pokladnice, ktorý je evidenčným účtom obsahujúcim súhrn zostatkov všetkých účtov Štátnej pokladnice vedených v NBS. NBS vedie aj zúčtovací účet Štátnej pokladnice na krytie a plnenie záväzkov z účasti v platobnom systéme podľa zákona č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a účty Štátnej pokladnice v cudzích menách, vrátane účtu prostriedkov Európskych spoločenských, ktorých zostatky sa evidujú na

---

⁴ Týmto ustanovením sa implementujú články 4 a 5 nariadenia Rady (ES) č. 1338/2001 z 28. júna 2001 stanovujúce opatrenia nevyhnutné na ochranu eura proti falšovaniu (Ú. v. ES L 181, 4. 7. 2001, s. 6).

jedinom účte⁵. NBS je takisto oprávnená: (i) vykonávať cezhraničné prevody⁶ a umožniť výbery a vklady peňažných prostriedkov v hotovosti⁷ pre klientov Štátnej pokladnice, (ii) poskytovať ďalšie služby a spolupracovať so Štátnou pokladnicou a Agentúrou pre riadenie dlhu a likvidity v oblastiach ich pôsobnosti⁸ a (iii) vykonávať prevody prostriedkov v cudzej mene pre Agentúru pre riadenie dlhu a likvidity v mene Štátnej pokladnice⁹. V zákone o Štátnej pokladnici sa v neposlednom rade ustanovuje, že zmluvami medzi Štátnou pokladnicou a NBS sa upraví vedenie účtov Štátnej pokladnice v NBS, zúčtovanie na týchto účtoch a vykonávanie ďalších služieb Národnou bankou Slovenska pre Štátnu pokladnicu, vrátane podmienok a spôsobu úročenia kreditných zostatkov účtov Štátnej pokladnice vedených v Národnej banke Slovenska, ktoré sa evidujú na jedinom účte¹⁰.

12. Obchody NBS so Slovenskou republikou sú vo všeobecnosti takými operáciami, ktoré uskutočňuje väčšina, ak nie všetky, NCB v rámci Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB). To je v súlade s článkom 21.2 štatútu, ktorým sa ustanovuje, že ECB a NCB môžu pôsobiť ako fiškálni agenti pre orgány alebo inštitúcie Spoločenstva, ústredné vlády, regionálne, miestne alebo iné orgány verejnej moci, iné subjekty, ktoré sa spravujú verejným právom, alebo verejné podniky členských štátov. ECB poznamenáva, že ako návrh zákona, tak aj zákon o Štátnej pokladnici obsahujú dôležité záruky, ktorými sa má zabezpečiť súlad takýchto obchodov so zákazom menového financovania stanoveným v článku 101 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. V návrhu zákona sa predovšetkým ustanovuje, že NBS môže vykonávať platby z účtov Štátnej pokladnice len do výšky kreditného zostatku na týchto účtoch. Okrem toho sa v zákone o Štátnej pokladnici ustanovuje, že účty Štátnej pokladnice vedené v NBS musia vykazovať kreditný zostatok¹¹. ECB víta tieto ustanovenia, ktorými sa vylučuje možnosť porušenia zákazu prečerpávania účtov či získavania iného druhu úveru v NBS v prospech Štátnej pokladnice, ktorý je stanovený v zmluve. Pokiaľ ide o ďalšie služby, ktoré NBS poskytuje Štátnej pokladnici a Agentúre pre riadenie dlhu a likvidity, ECB poznamenáva, že tieto činnosti možno vykonávať v tom rozsahu, v ktorom tvoria súčasť funkcie NCB ako fiškálneho agenta na základe článku 21.2 štatútu v spojitosti s ostatnými relevantnými ustanoveniami práva Spoločenstva¹². ECB poznamenáva, že sa nezdá, že by služby, ktoré NBS v súčasnosti poskytuje Štátnej pokladnici a Agentúre pre riadenie dlhu a likvidity, išli nad rámec toho, čo je povolené. Pokiaľ ide o podrobnejšie zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi Štátnou pokladnicou a NBS o vedení, zúčtovaní a úročení účtov Štátnej pokladnice vedených

---

⁵ Pozri § 21 ods. 1 zákona o Štátnej pokladnici.

⁶ Pozri § 6 ods. 1 písm. n) zákona o Štátnej pokladnici.

⁷ Pozri § 12 ods. 4 zákona o Štátnej pokladnici.

⁸ Pozri § 17 písm. n) zákona o Štátnej pokladnici.

⁹ Pozri § 19 ods. 2 zákona o Štátnej pokladnici.

¹⁰ Pozri § 21 ods. 1 zákona o Štátnej pokladnici.

¹¹ Pozri § 11 ods. 2 zákona o Štátnej pokladnici.

¹² Podrobnejšie ustanovenia, ktorými sa vymedzuje rozsah zákazu menového financovania, ktorý je stanovený v zmluve, vrátane ustanovení týkajúcich sa výkonu funkcie fiškálneho agenta národnou centrálnou bankou, sú upravené v nariadení Rady (ES) č. 3603/93 z 13. decembra 1993, ktorým sa stanovujú definície na uplatňovanie zákazov uvedených v článkoch 104 a 104b ods. 1 zmluvy (Ú.v. ES L 332, 31. 12. 1993, s. 1).

v NBS, ECB vychádza z toho, že tieto zmluvy sú v plnom súlade s vyššie uvedenými zárukami a ustanoveniami práva Spoločenstva.

13. ECB venuje osobitnú pozornosť ustanoveniam návrhu zákona, ktoré sa týkajú budúceho zavedenia eura ako meny Slovenskej republiky. ECB predovšetkým víta skutočnosť, že NBS dostala za úlohu zabezpečiť uskutočnenie prípravných činností na zavedenie eura ako peňažnej jednotky a zákonného platidla v Slovenskej republike. ECB zdôrazňuje veľkú synergiu medzi touto úlohou NBS podľa slovenského práva a povinnosťou Generálnej rady ECB (ktorej členom je guvernér NBS) podľa článku 47.3 štatútu prispievať k prípravám potrebným na neodvolateľné stanovenie výmenných kurzov mien členských štátov, pre ktoré platí výnimka, voči euru. ECB berie takisto na vedomie, že podľa návrhu zákona NBS musí zabezpečiť, aby sa na slovenskej strane euromincí uvádzalo označenie „Slovensko“ alebo „Slovenská republika“. Toto ustanovenie je v súlade so závermi Rady (ECOFIN), ktorá na svojom zasadnutí konanom 7. júna 2005 v Luxemburgu rozhodla, že nakoľko euromince obiehajú v rámci celej eurozóny, členské štáty by mali na národnej strane euromincí uviesť jasné označenie vydávajúceho členského štátu prostredníctvom názvu členského štátu alebo jeho skráteného názvu. ECB berie v neposlednej rade na vedomie, že návrh zákona vylučuje uplatňovanie osobitných ustanovení vnútroštátneho práva na eurobankovky a euromince, ktoré by sa inak vzťahovali na bankovky a mince, ako napríklad § 3 ods. 6 písm. i) zákona č. 63/1993 Z. z. o štátnych symboloch Slovenskej republiky a ich používaní.
14. Toto stanovisko sa uverejní na internetovej stránke ECB.

Vo Frankfurt nad Mohanom 4. augusta 2005

[podpis]

Prezident ECB

Jean-Claude TRICHET